

– Львів, 1925., 2-е вид. – Вінніпег, 1983); Свенціцький І. Пам'яті першого друкаря України // Стара Україна. – Львів, 1924. – Вип. 2-5. – С. 20; У истоков русского книгопечатания. К трехсот-семидесятипятилетию со дня смерти Ивана Федорова 1583-1958. – Москва, 1959. – С. 189-196 (показчик Протасьєвої видань Івана Федорова (Федоровича) в Україні).

Микола Ковальський

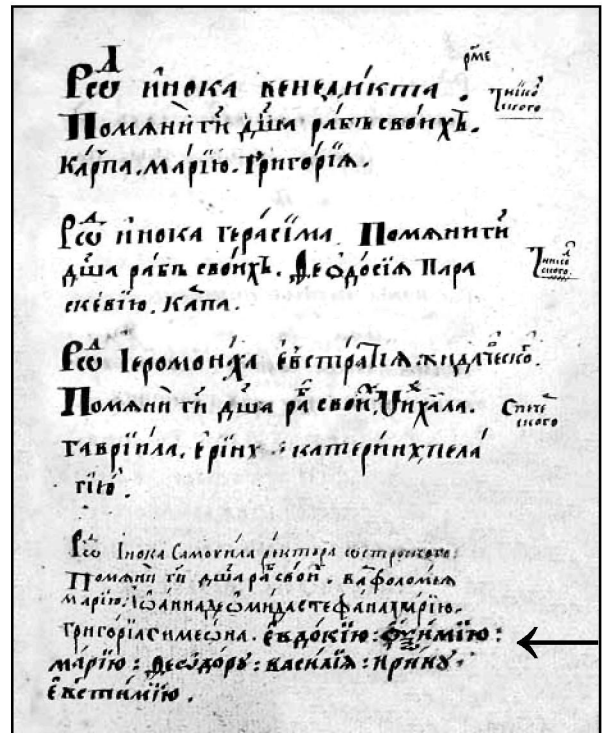
Фляка Сава (в чернецтві Самуїл) (* до 1583, Острів – † між 1621 та 1634, Межигірський монастир під Києвом)

Ректор ОА. Походив із заможного острозького міщанського роду (був, імовірно, сином Варфоломія та Марії Флячичів). Можливо, Ф. навчався в ОА. З початку XVII ст. згадується в джерелах як слуга *В.-К. Острозького* і державця сіл Звиздче і Скопіїв Степанської волості. У жовтні та грудні 1603 р. Матяш і Семен Чудовські двічі найдждали на звиздецький двір. Не заставши господаря, нападники вчинили погрози його вагітній дружині (яку, судячи з Дерманського пом'яника, звали Марією). Через це під час передчасних пологів померла дитина Сави, а невдовзі і дружина.

У серпні 1618 року Ф., як “ректор і дозорця добр Суража і шпиталя острозького”, разом з острозькими священиками святотроїцьким Никандром та святомиколаївським Василем – передав Суразьку волость в оренду князю Олександрю Пузині (згодом луцько-острозький єпископ). Можливо, через те, що трансація відбулась без відома співвласника Острога, краківського каштеляна *Януша Острозького*, до Кременецького гродського суду було внесено скаргу від імені князя на протиправні дії “rektora школи острозької і посесора добр Суразьких” Сави Фляки.

Близько 1621 р. острозький ректор уклав

довідку про забезпечення ОА. Як впливає з пом'яника Межигірського монастиря та згадок у судових книгах, наприкінці свого життя Сава постригся у ченці і до 1634 р. помер в цьому ж монастирі.

Поминання роду Сави (Самуїла) Фляки
у Межигірському синодику

Джерела: Архив Юго-Западной России. – Ч. 1. – Т. 6. – С. 676; Державний історико-культурний заповідник м. Острога. – КН 961. – Арк. 23 зв.; ІР НБУВ. – Ф. 2. – Спр. 375/374 с. – Арк. 49 зв., 153; Описи Острожчини другої половини XVI – першої половини XVII ст. / Упоряд. В. Атаманенко. – Київ – Острог – Нью-Йорк, 2004. – С. 50; ЦДАУК. – Ф. 21. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 192 а зв.; Ф. 22. – Оп. 1. – Спр. 42. – Арк. 353 зв.; Ф. 25. – Оп. 1. – Спр. 67. – Арк. 1056 зв.-1057; 1139 зв.-1140 зв.; Спр. 191. – Арк. 557 зв.; Postanowienie na akademii ostrozka / Підготовка тексту В. Щербака // Острозька давнина: Дослідження і матеріали / Відп. редактор І. З. Мицько. – Вип. 1. – Львів, 1995. – С. 120-121.

Література: Мицько І. З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 115.

Ігор Тесленко